

SPRÁVA HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE HAMULIAKOVO Z NÁSLEDNEJ FINANČNEJ KONTROLY Č. 1/2019

Kontrola plnenia príjmov obce, overenie postupu správcu dane pri výkone správy miestnych daní vo vybraných lokalitách so zameraním na daň z nehnuteľností.

Cieľ kontroly: kontrola dodržiavania a uplatňovania zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z. n. p., zákona č. 563/2009 Zb. z. o správe daní a poplatkov v z. n. p. (daňový poriadok) a VZN obce Hamuliakovo príslušné pre jednotlivé sledované obdobia (posúdenie stavu agendy do 31.12.2018).

Povinná osoba: Obec Hamuliakovo, Dunajská 127/18, 900 43 Hamuliakovo

Kontrolované obdobie: stav agendy do 31.12.2018

Termín kontroly: máj 2018 – február 2019 prerušovane

Predmetom kontroly bolo plnenie a analýza príjmov obce – daňové príjmy, overenie postupu obce ako správcu dane pri vyrubovaní, prijímaní platieb a vymáhanie miestnych daní.

Podmienky určovania a vyberania dane z nehnuteľnosti boli v roku 2017 upravené Všeobecne záväzným nariadením č. 8/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zo dňa 16.12.2015, schválené uznesením OZ č. 182-OZ/2015, ktoré nadobudlo účinnosť 01.01.2016.

V roku 2018 boli upravené Všeobecne záväzným nariadením č. 5/2017 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zo dňa 9.11.2017, schválené OZ uznesením č. 127-OZ/2017, ktoré nadobudlo účinnosť 01.01.2018.

Kontrolou zistené skutočnosti:

Konkrétna činnosť obce na úseku správy dane z nehnuteľností pozostáva z evidencie a registrácie daňových subjektov, vyhľadávania daňových subjektov, overovania podkladov na správne a úplné zistenie dane, daňového konania, daňovej kontroly, evidovania daní, vrátane vysporiadania daňových preplatkov a daňových nedoplatkov, povolenia splátok dane, ako aj odpísania daňového nedoplatku pre nevymožiteľnosť, daňového exekučného konania a ďalších činností správcu dane a iných orgánov podľa zákona o správe daní alebo osobitných zákonov.

Za správu miestnych daní zodpovedná jedna zamestnankyňa Obecného úradu. Správca dane vedie evidenciu daňových poplatníkov v elektronickej podobe, údaje týkajúce sa danej agendy sú spracované od roku 2016 v programe KORWIN. Súčasťou programu sú všetky dôležité funkcie potrebné pre správnu evidenciu DS, v programe sú nahraté daňové a platobné povinnosti DS, úhrady a z toho

vyplývajúce daňové preplatky a nedoplatky. Sumárne sa tieto informácie automaticky premietnu v účtovníctve obce.

Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 8/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zo dňa 16.12.2015, ktoré nadobudlo účinnosť 01.01.2016, je na webovom sídle obce **zverejnené neúplne**, zverejnené sú strany 1, 3, 5, 7 a 9, chýbajú strany 2,4,6,8.

Rozpočet správcu dane na rok **2017** bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva č. 106-OZ/2016 zo dňa 14.12.2016. Suma pre daň z nehnuteľnosti na rok 2017 bola v rozpočte naplánovaná v celkovej výške 85.000 Eur. Celkové **plnenie** bolo k 31.12.2017 vo výške **89.085,36 Eur**, čo je nárast o 4,81 %.

Rozpočet správcu dane na rok **2018** bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva č. 142/2017 zo dňa 20.12.2017. Suma pre daň z nehnuteľnosti na rok 2018 bola v rozpočte naplánovaná v celkovej výške 95.000 Eur. Celkové **plnenie** bolo k 31.12.2018 vo výške **91.538,61Eur**, čo predstavuje 96,4% rozpočtovanej položky.

V roku 2017 boli zaslané platobné výmery na vyrubenie dane z nehnuteľnosti pre **1448 daňovníkov**, v roku 2018 pre **1528 daňovníkov**. Podľa platobných výmerov bola vyrubená daň z nehnuteľnosti v členení na daň z pozemkov, daň zo stavieb a daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Správca dane v platobných výmeroch k dani z nehnuteľnosti určil **splatosť vyrubenej dane** podľa §99g ods. 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku **do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia** v zmysle platného VZN.

V zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v platnom znení platobné výmery obsahovali odôvodnenie a poučenie o forme podania opravného prostriedku podľa § 46 ods. 3 a 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v platnom znení.

Ku dňu 31.12.2017 správca evidoval celkom **192 nedoplatkov** na dani z nehnuteľnosti, z toho bolo 185 nedoplatkov zo strany fyzických osôb a 7 nedoplatkov zo strany právnických osôb. Preplatky malo 6 fyzických osôb.

Celková výška nedoplatkov na dani z nehnuteľnosti bola k 31.12.2017 **14.966,50Eur**, výška preplatkov na dani bola - **213,18Eur**.

Z toho nedoplatky fyzických osôb boli vo výške 13.959,87Eur, nedoplatky právnických osôb boli vo výške 1.006,63 Eur.

Ku dňu 31.12.2018 správca evidoval celkom **184 nedoplatkov** na dani z nehnuteľnosti, z toho bolo 179 nedoplatkov zo strany fyzických osôb a 5 nedoplatkov zo strany právnických osôb. Preplatky malo 8 fyzických osôb.

Celková výška nedoplatkov na dani z nehnuteľnosti bola k 31.12.2018 **20.695,87Eur**, výška preplatkov na dani bola - **229,76Eur**.

Z toho nedoplatky fyzických osôb boli vo výške 18.957,-Eur, nedoplatky právnických osôb boli vo výške 1.738,87 Eur.

Náhodným výberom boli prekontrolované vydané platobné výmery pre právnické osoby ako aj daňovníkov vybraného územia Horná Vrbina – Ostrovná.

Boli prekontrolované daňové priznania vybraných daňových subjektov, ich súlad s platným výmerom, doložené doklady o vlastníctve, určenie ročných sadzieb v súlade s platným VZN a vypočítané dane na úhradu.

Agenda miestnych daní obce je vedená za jednotlivé subjekty historicky, t.j. zložka subjektu obsahuje daňové priznania s prílohami od obdobia vzniku daňovej povinnosti po súčasnosť.

Konštatujem, že daňové priznania neobsahovali všetky prílohy, ktoré sú rozhodujúce pre správny výpočet miestnej dani. K vyplnenému tlačivu je potrebné priložiť dokumenty, ktoré preukazujú zmeny v nehnuteľnom majetku daňovníka (napr. kópiu rozhodnutia o povolení vkladu do katastra nehnuteľností, rozhodnutie o dedičstve a pod.). Možnými zmenami vo vlastníctve nehnuteľnosti sú napríklad predaj alebo kúpa nehnuteľnosti, dedičstvo, darovanie, kolaudácia stavby, odstránenie stavby a podobne.

Kontrolná činnosť správcu bola zameraná na samotnú kontrolu podávaných daňových priznaní. Správca dane plne využíva prostriedky evidencie nehnuteľností, ako hromadné dáta katastra nehnuteľností, tak aj dáta grafického informačného systému.

Z predloženej agendy vyplýva, že v prípadoch, kedy došlo k určitej zmene u daňovníka, správca nevyzval k doplneniu chýbajúcich, nesprávnych, alebo neúplných údajov. Ak vzniknú pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti podaného priznania predloženého daňovým subjektom alebo o pravdivosti údajov v ňom uvedených, oznámi správca dane tieto pochybnosti daňovému subjektu a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, najmä aby neúplné údaje doplnil, nejasnosti vysvetlil a nepravdivé údaje opravil alebo pravdivosť údajov riadne preukázal. Podľa zákona je konanie začaté dňom, keď sa podanie daňového subjektu doručilo orgánu príslušnému konať vo veci, alebo dňom, keď daňový subjekt na výzvu tohto príslušného orgánu doručil doplnené podanie.

Konštatujem, že v spisoch týkajúcich sa vlastníctva rekreačných domov/chát v kontrolovanom území Horná Vrbina - Ostrovná správca dane konal proaktívne, nakoľko daňovníci správcovi v rozhodujúcej väčšine neoznamovali zmenu účelu skutočného využitia nehnuteľnosti v súvislosti s prihlásením sa na trvalý pobyt v obci, nevyzval daňovníkov k nahláseniu zmien, v spisoch sa nenachádza žiadna písomná zmienka. Správca dane konal tak, že na základe subjektívnych informácií preklasifikoval nehnuteľnosť z rekreačnej chaty na rodinný dom, čoho následkom bola zmena sadzby dane z 0,60 € za každý začatý m² na 0,20€ za každý začatý m² a tým zníženie objemu vyrubenej dani o 2/3 v neprospech obce.

Kontrolou dokumentácie vybraných daňových subjektov boli zistené porušenia zákona o správe daní a poplatkov tým, že **na platobnom výmere správca dane nesprávne, resp. vôbec nevyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia** (minimálne od roku 2014), pričom doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné a následne rozhodnutie je

vykonateľné, ak proti nemu nemožno podať riadne opravné prostriedky alebo ak ich podanie nemá odkladný účinok a ak uplynula zároveň lehota plnenia.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že **daňovníci nedodržiavajú lehoty splatnosti dane**. Vymáhanie nedoplatkov na dani z nehnuteľnosti vykonával správca čiastočne zasielaním výziev, ktoré ale nezodpovedali požiadavkám správneho konania. Výzvy mali len formu upomienok, nie formu výzvy podľa zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov §58a. Podľa zákona v tejto výzve musí byť daňový dlžník upovedomený o následkoch neodvedenia alebo nezaplatenia daňového nedoplatku.

Voči dlžníkom neboli začaté exekučné konania práve z dôvodu nedodržania správneho postupu pri vymáhaní nedoplatkov na príslušných miestnych daniach.

Správca dane nevyužil možnosť vyrubiť daňovým dlžníkom sankčný úrok v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov. Právo vyrubiť sankčný úrok v zmysle uvedeného zákona správcovi dane ešte nezaniklo.

Platobné výmery sa doručujú občanom do vlastných rúk. Správca dane nedoručoval právnickým osobám, resp. fyzickým osobám, výmery elektronicky do elektronických schránok subjektov verejnej správy (e-government).

Kontrolná činnosť správcu sa nezameriava na daňovníkov, ktorí nepodali daňové priznanie. Z dôvodu obmedzujúcej spolupráce stavebného úradu s oddelením miestnych daní nebolo možné zisťovať a vyhľadávať nových daňovníkov na základe stavebných povolení a kolaudačných rozhodnutí. Činnosť úradu sa opiera predovšetkým o záznamy katastrálneho úradu podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia. Správca dane tak nepostupoval v zmysle zákona o správe daní a poplatkov.

Požiadavka na vytvorenie úplného zoznamu nehnuteľností (stavieb) vychádza z potreby mať 100%-ný zoznam zdaniteľných stavieb.

Predmetom následnej finančnej kontroly bolo aj **platenie miestnych daní**. Úhrady dane z nehnuteľnosti boli vykonané buď v hotovosti cez pokladňu alebo poukázané priamo na účet správcu dane.

V účtovníctve je zachytený správny postup účtovania daňových príjmov obce z miestnych daní, t.j. účtovný predpis pohľadávky na účte 319- Pohľadávky z daň. príjmov obce súvzťažne s účtom 632 – Daňové výnosy samosprávy (MD 319/632 D).

Účet 319 – pohľadávky z daňových príjmov obce:

počiatočný stav k 1.1.2018	14.753,32€
platobné výmery za rok 2018	102.773,90€
úhrady daní bežného roku	- 89.774,92€
úhrady daní minulých rokov	- 7.286,19€
konečný stav k 31.12.2018	20.466,11€.

Na žiadnom z preverených platobných výmerov/rozhodnutí obec nevykonávala priebežnú finančnú kontrolu, čím nepostupovala v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite. Na príjmových a bankových účtovných dokladoch bola predbežná finančná kontrola vykonaná.

Záver:

Porušenie zákona bolo preukázané tým, že daňové priznania neobsahovali stanovené náležitosti, neboli predkladané v zmysle zákona, ďalej tým, že obec nevyzývala na doplnenie DP a neudelila pokutu za oneskorené podanie DP, tým, že obec nezisťovala splnenie podmienok na začatie daňového exekučného konania.

Kontrola preukázala, že **obec nevydávala a preukázateľne nedoručovala dlžníkom výzvy**, ktoré by spĺňali náležitosti § 58a zákona („*daňové konanie začína z podnetu orgánu príslušného konať vo veci*“) a ich nevydaním a nedoručením nemohla predĺžiť lehotu na **vymoženie pohľadávky podľa § 69 ods. 2 daňového poriadku** („*ak bol pred uplynutím lehoty vykonaný úkon smerujúci na vyrubenie dane plynú lehoty znovu od konca roku, v ktorom bol daňový subjekt o tomto úkone vyrozumieť*“).

Postup správcu nevedie k včasnému a úplnému vymoženiu a zabezpečeniu nedoplatkov na dani z nehnuteľností.

Obec **nevyrubovala sankčné úroky**, čím bol porušený zákon o správe , a v súčasnosti platný daňový poriadok za nesplnenie daňových povinností v lehote určenej správcom dane.

Z dôvodu správneho a zákonného postupu pri riešení pohľadávok **odporúčam vypracovať vnútorný predpis obce**, ktorý by stanovil podrobnosti postupu pri vymáhaní pohľadávok po termíne splatnosti zákonným spôsobom, delegovanie zodpovednosti za jednotlivé kroky.

Z dôvodu rozsiahlej stavebnej výstavby v obci a správneho zadefinovania predmetu dane z nehnuteľnosti by bola vhodná užšia spolupráca so stavebným úradom v oblasti sprístupnenia základnej evidencie týkajúcej sa vydaných stavebných povolení a kolaudačných rozhodnutí. V tejto súvislosti môže dôjsť k zlepšeniu kontroly správcu dane pri podávaní riadnych a čiastočných daňových priznaní subjektmi/stavebníkmi i v priebehu roka.

Následnou finančnou kontrolou boli zistené porušenia zákona a VZN, na základe týchto skutočností bol dňa 28.2.2019 vypracovaný a predložený návrh správy z kontroly, ktorý bol prerokovaný s kompetentnými pracovníkmi Obecného úradu v Hamuliakove.

Kontrolovaný subjekt mohol ku kontrolným zisteniam podať námietky.

Kontrolovaný subjekt bol so správou oboznámený dňa 8.3.2019.

Návrh správy o výsledku kontroly za kontrolovaný subjekt prevzala a prerokovala s hlavnou kontrolórkou Ing. Ľudmila Goldbergerová, starostka obce Hamuliakovo, a Marcela Horváthová, referentka oddelenia miestnych daní.

Námietky, resp. vysvetlenia, ku kontrolným zisteniam boli predložené písomne dňa 11.3.2019, vypracovala ich zodpovedná pracovníčka Obecného úradu Marcela Horváthová a tvoria prílohu správy z NFK č. 1/2019.

Pre momentálnu vyťaženosť oddelenia miestnych daní je hlavnou kontrolórkou určený **termín na nápravu opatrení do 15.07.2019**.

Prítomné potvrdili vrátenie podkladov ku kontrole.

Správu vypracovala:
Ing. Ľubica Jančoková, hlavná kontrolórka obce Hamuliakovo
Dňa 11.03.2019

Vyjadrenie/ Námietky voči „Návrh správy hlavnej kontrolórky obce Hamuliakovo z následnej finančnej kontroly č. 1/2019“

Podávam námietky voči niektorým kontrolovaným dokumentom. Počet prekontrolovaných dokumentov cca 140 ks z 1448 priznaní.

1. Podateľ si daňové priznanie prináleží vlastníčkovi nehnuteľnosti zo zákona 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zmenením neskorších predpisov. Správca dane môže vyzvať daňovníka na podanie daňového priznania, ak tak neurobil do 31.1. príslušného roka. Tieto výzvy sa posielajú a vo väčšine prípadov sa aj vlastníč hneď nahlási. Ak si vlastníč neprevezme poštu alebo sa vráti pošta, nakoľko na liste vlastníctva nie vždy je aktuálna adresa, tak veľmi ťažko sa hľadá vlastníč, nakoľko obec ešte nie je prepojená s REGOBom (poskytnutie rozšírených údajov o osobe).

2. Rozhodnutia sa doteraz posielali obyčajnou poštou, aby obec ušetrila na poštovnom, alebo si daňovníci osobne prevzali na obecnom úrade. Neplatičov obec tiež vyzývala na zaplatenie a z dlžnej sumy doteraz je zaplatených cca 70% a aj naďalej sa oslovujú písomne, telefonicky a aj ústne.

3. Rekreačná oblasť: Obec Hamuliakovo má aj rekreačnú oblasť a v zákone je písané, prihliadame na spôsob využitia stavby, to znamená, že ak vlastníč nehnuteľnosti má trvalý pobyt v danej rekreačnej chate môže si to zapísať do priznania, ako stavba slúžiaca na trvalé bývanie a samozrejme tam je iná sadzba dane ako v rekreačnej chate. Ako si to vlastníč uvedie v priznaní, tak sa to zdaňuje!

4. Rozhodnutia na dane PO a FO sa ešte nedoručujú do elektronickej schránky, nakoľko obec Hamuliakovo ešte nie je prepojená so systémom DCOM - v rozpočte na to ešte nie sú vyčlenené financie. Poznámka: ani okolité obce to ešte nemajú.

5. Niektoré námietky sú opodstatnené avšak z množstva práce sa to nedá jednej osobe stíhať, nakoľko obec Hamuliakovo sa rozrastá veľmi rýchlo a daňovníkov a obyvateľov pribúda z roka na rok. Viac krát som apelovala, že je toho veľa na jednu osobu. Ekonomické oddelenie dostalo pridané tiež jednu pomocnú osobu, lebo sama to nestíhala a stavebný úrad má tiež dve pomocné sily. Správca dane nevykonáva len dane, ale mnoho ďalších iných vecí.

V Hamuliakove dňa 11.3.2019

